

Тобто, для підприємств, будь-якої форми власності, має бути чіткий алгоритм поетапного використання обліково-управлінської інформації від її збору, опрацювання, прийняття управлінського рішення до контролю за його виконанням, коригуванням ситуації та одержанням очікуваного результату.

А тому, для отримання інформації необхідна постановка проблеми: визначити кому, в які терміни, в якій формі і якого змісту необхідні дані про окремі сторони діяльності підприємства, забезпечити документування відповідних господарських операцій, збір і обробку даних.

Враховуючи вищевикладене та постійну наявність змін у зовнішньому середовищі підприємства, і їх вплив на його діяльність дає змогу дійти висновку, що прийняття управлінських рішень на основі обліково-економічної інформації є безперервним процесом боротьби підприємства за одержання стабільного доходу.

УДК 657.62

Олена Мельник, аспірант

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВ

Анотація. Стаття присвячена дослідженню теоретичних та практичних питань аналітичного забезпечення управління використанням фінансових ресурсів підприємств. Запропоновані комплексні показники оцінки даного процесу.

Ключові слова: фінансові ресурси, фінансове забезпечення, аналітична оцінка, показники фінансового стану.

Olena Melnuk

ESTIMATION OF EFFICIENCY OF THE USE OF FINANCIAL RESOURCES ON ENTERPRISES

Abstract. The article is devoted to research of theoretical and practical questions of the analytical providing of management the use of financial resources of enterprises. The complex indexes of estimation of this process are offered.

Keywords: financial resources, financial providing, analytical estimation, indexes of the financial state.

Фінансову основу підприємства складають його фінансові ресурси – засоби, які знаходяться у розпорядженні підприємства та призначені для виконання ним певних фінансових зобов'язань. До фінансових ресурсів належать грошові фонди підприємства, а також частина грошових коштів, які не входять до складу фондів, тобто мають не фондову основу.

В процесі господарської діяльності перед підприємствами постійно виникає проблема вибору напрямів використання фінансових ресурсів. Більше того, оцінити ефективність діяльності, означає – оцінити наскільки ефективно підприємство використовує свої фінансові ресурси.

Ефективне використання фінансових ресурсів – це порівняння кількості і якості витрачених ресурсів з кількісним і якісним вираженням досягнутих результатів. Тому, поняття ефективного використання фінансових ресурсів, як і будь-яких інших видів ресурсів (матеріальних, трудових, природних) включає порівняння кількості та якості витрачених ресурсів з кількісним і якісним вираженням досягнутих результатів.

Основними напрямками використання фінансових ресурсів можуть бути: фінансування поточних витрат, інвестиції в основні засоби, інвестиції в нематеріальні активи, інвестиції в оборотний капітал, формування портфеля фондів інвестицій, формування резервного капіталу, фінансування невиробничої сфери. Проте, незалежно від вибраного напрямку використання фінансових ресурсів підприємства в процесі діяльності, він може виявитися ефективним, або неефективним.

Методичне забезпечення використання фінансових ресурсів, на наш погляд, реалізується за допомогою вирішення таких завдань:

- визначення напрямків використання фінансових ресурсів підприємства;
- формування системи показників оцінки ефективності їх використання.

Питанням ефективності використання фінансових ресурсів присвячено значна кількість праць вчених економістів. Але найбільш використовуваними є традиційні показники оцінки фінансово-господарської діяльності підприємства. Не дивлячись на те, що дана система є загально визнаною, вона має ряд недоліків. Зокрема, розрахунок показників виконується за даними форм бухгалтерського обліку: форми № 1 (бухгалтерський баланс), форми № 2 (звіт про прибутки і збитки), і форми № 5 (примітки). Проте річна, а також проміжна бухгалтерська звітність, методика заповнення якої регламентована, має наступні недоліки: до моменту публікації інформація, що міститься в звітності, відображає ретроспективні дані; будучи викладом минулих подій, не містить прогнозні дані; не забезпечується просторова порівнянність (потрібні додаткові дані для порівняння, огляд аналогічних показників з середньогалузевими значеннями); відсутня можливість аналізу витрат за видами продукції; підсумок балансу не відображає суми коштів, яку реально має в своєму розпорядженні підприємство. Причини такої ситуації наступні: невідповідність балансової оцінки засобів реальним умовам господарювання внаслідок інфляції; наявність позабалансових активів; дія чинників науково-технічного прогресу.

Окрім недоліків, властивих бухгалтерській звітності на додаток можна виділити ще ряд недоліків, властивих власне традиційній системі оцінки фінансового стану: значна концентрація на внутрішніх аспектах; велика залежність від минулого і звуження можливостей для розробки обґрунтованих прогнозів; відображення бізнес-функцій і структур, а не процесів; орієнтація на вхідні, а не вихідні складові; узагальнені дані в основі інформації.

Тому, з метою усунення вище перелічених недоліків, вченими здійснюються спроби розробити таку систему показників оцінки фінансового стану, яка здатна відображати, перш за все, процеси, а не бізнес-функції і структури. Такі додаткові показники мають забезпечити просторову порівнянність отриманих результатів діяльності. Ними можуть бути: зростання обсягу реалізації в сегменті ринку; відсоток доходу від реалізації нового продукту; собівартість одиниці продукції; рентабельність окремого продукту; співвідношення доходу/персонал; власні витрати порівняно з витратами конкурентів; збільшення рівня продажів в результаті досліджень (зовнішніх умов і внутрішнього стану); інвестиції (рентабельність інвестицій); ринкова вартість акцій; коефіцієнт ліквідності оборотного капіталу за основними категоріями активів; вартість активів на одного працівника; додана вартість на одного працівника; коефіцієнт маржинального доходу; чистий грошовий потік.

Переваги при використанні додаткових показників очевидні, вони дозволяють оцінити процеси (економічні, фінансові) підприємства, що відбуваються всередині, порівняти його стан відносно інших підприємств (відносно зовнішнього середовища функціонування).

Проте, ми вважаємо не вірним рішенням відмовитись від традиційної системи оцінки фінансово-господарської діяльності. Необхідно розробити систему

характеристик, яка б базувалась на сукупності найбільш важливих традиційних і додаткових показників.

Таким чином, розмір і структура фінансових ресурсів багато в чому залежать від обсягу виробництва і його ефективності. Постійне зростання виробництва й підвищення його ефективності є основою збільшення фінансових ресурсів як на загальнодержавному рівні, так і на рівні підприємств.

УДК 657

Ольга Павликівська, к.е.н., доцент

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТЕОРІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Анотація. Досліджені основоположні концепції бухгалтерського обліку та їх вплив на сучасний обліковий механізм. Розглянуті положення теорії та практики статичного й динамічного напрямів обліку.

Ключові слова: бухгалтерський облік, концепції теорії, статична та динамічна теорія.

Olga Pavlikivska

PROBLEMS AND PROSPECTS OF DEVELOPMENT THEORY OF ACCOUNTING ARE IN THE CONDITIONS OF GLOBALIZATION

Abstract. Fundamental conceptions of record-keeping and their influence are investigational on a modern registration mechanism. Considered positions of theory and practices of static and dynamic directions of account.

Keywords: record-keeping, conceptions of theory, static and dynamic theory.

Глобалізація бухгалтерського обліку в світову систему, яка базується на побудові єдиного інформаційного простору, вимагає використання загальновизнаних принципів формування фінансової звітності, тому розвиток вітчизняної системи обліку має спрямовуватись на інтеграцію в цю систему, що потребує діалектико-методологічного переосмислення основних облікових концепцій.

Основним моментом в цій площині є ідея про ідентифікацію бухгалтерського обліку як науки, і як практики.

Дослідження та вирішення актуальних питань, пов'язаних з теоретичним обґрунтуванням методологічного забезпечення обліку, здійснювали та здійснюють такі вчені: А.С. Бакаєв, П.С. Безруких, З.В. Гуцайлюк, В.Б. Івашкевич, М.І. Кутер, М.Р. Метьюс, Б. Нідлз, В.Ф. Палій, В.В. Панков, М.С. Пушкар, Дж. Ріс, Ж. Рішар, Я.В. Соколов, В.В. Сопко, Е.С. Хендріксен та інші.

Разом з цим, проблеми дослідження основоположних концепцій бухгалтерського обліку, їх вплив на сучасний обліковий механізм викликають інтерес у значної частини фахівців з бухгалтерського обліку. Зокрема, сюди без сумніву можна віднести положення теорії і практики статичного й динамічного напрямів обліку, які є до кінця не вивченими. Це й пояснює необхідність проведення подальших досліджень з даної проблематики та її актуальність.

Основним натхненником статичної теорії обліку був французький вчений Ж. Саварі, проте дослідженню безпосередньо термінів «статичний та динамічний облік»